

Dr. Ursziny Gyula élete és munkássága

Ursziny Mátyás csetneki gyógyszerész és Madarász Zsuzsanna fia. Középiskolai tanulmányait a kasmárki gimnáziumban végezte, az orvosi egyetem befejezése után az alföldi Mezőberénybe került. Amikor az orvosi lapban meglátott egy álláshirdetést, mely szerint a királdi szénbánya megnyitásához sebészetben is jártas orvost keresnek, az izig - végig felvidéki ember örömmel pályázott az állásra, melyet el is nyert.

Putnokon^{ra} települése után tisztelgő látogatást tett Hönsch Ede bányamérnöknel, ahol megismerte annak lányát, Hönsch Annát. Kettejük kapcsolata hamar elmélyült, rövid idő elteltével össze is házasodtak. Családi segítséggel saját otthonát alapítottak, felépítették a Rákóczi utcában az Ursziny - házat. Házasságukból két fiú és két leány született. Gyula, a legidősebb villamosmérnöknek készült, s azt tervezte, hogy kimegy Edisonhoz Amerikába, ám 21 éves korában hősi halottja lett az első világháborúnak. Endre hosszú időn keresztül a Kertészeti Főiskola tanára volt.

Anna lányának férje, dr. Regéczy - Nagy Lajos a 2. világháború után a szovjet hadifogságból kiszabadulva Putnokon lett körzeti orvos és a szülőotthonnak is vezetője egészen 1954 - ig.

Dr. Ursziny Gyula kiterjedt orvosi tevékenysége mellett rendszeresen képezte magát, orvosi kongresszusokon vett részt, szaklapokat íratott, s pártolta az irodalmat. Felhalmozott szakmai tudását igyekezett továbbadni, hangsúlyozta a népnevelés, egészségnevelés fontosságát. Legfontosabbnak a körmegelőzést tartotta, valamint az emberek egészséges életmódra való szoktatását. Első felvilágosító füzetecskéje 1901-ben jelent meg Orvosi jó tanácsok címmel. A művet németre is lefordították, összesen 4 kiadást ért meg. Ebben kifejti, hogy a jó egészség feltételénél kelléke az egészséges lakás, s ennek kapcsán ír a szellőz-

tetésről, takarításról, fűtésről. Ezt néhány betegség ismertetése és az ellenük való védekezés leírása követi. A fűzetecske második felében a csecsemőgondozásról értekezik / szoptatás, teáztatás, rigatás, fogzás stb./.

Ursziny doktor a megyegyűléseken nem győzte felpanaszolni, hogy a közegészségügy az államnak csak mostohagyermek. A tüdővész megfékezéséről az volt a véleménye, hogy nem tüneti kezelésre van szükség, hanem betegség okozóira kell felhívni a köznép figyelmét, hogy elkerülhesse azokat.

E témában írta második könyvét:

Az ember - egészségügy iránt való érdeklődés felkeltése hazánkban / Miskolc, /1903./ Állandó vesszőparipája, hogy a nagy gyermekhalálozás okát nem a szeretet hiányában, nem is a gondatlanságban, hanem sokkal inkább a tudatlanságban kell keresni. A tüdővész megbetegedéseket is csak úgy lehet csökkenteni, ha a tüdő és bőr ápolásának tanítása már az iskolában megkezdődik, s azt követően is folytatódik. Ilyen célzattal írja meg az 1900-as években harmadik könyvét. A tüdő, gyomor ápolása és a bőr edzése címmel, ami két kiadást is megért. Negyedik munkája a Gyakorlati egészségtan, majd ezt követően az 1930-as években adta ki újabb könyvét: Mi biztosítja az egészséget és a munkabírást öregségig? / amit Tapody Árpád putnoki könyvnyomdájában nyomtak/. Ezen utolsó munkájában az anyagcserebetegségek megelőzésével és gyógyításával foglalkozik.

Ursziny Gyula doktor, - korának jelentős személyisége - egész életében a széles néprétegek egészségügyi felvilágosításán fáradozott. Bízott abban, hogy a tudás nyomán mindenki nagyobb figyelmet fordít a betegség megelőzésére. Az utókor méltatlanul feledte el nevét.

/ A Gömöri Múzeum Adattárában levő dokumentumok alapján összeállította

Bodnár Mónika
múzeumvezető/